

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИК БАЗАСИНИ
МУСТАХКАМЛАШ ВА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШ
СИФАТИНИ ТУБДАН ЯХШИЛАШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда)

2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастурнинг амалга оширилиши устидан тизимли мониторинг ўрнатсин ва ҳар ярим йиллик ҳамда йил якунлари бўйича унинг ижроси натижаларини Вазирлар Маҳкамасига кўриб чиқиш учун киритсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг манфаатдор вазирликлари, идоралар ва ҳўжалик базислари билан келишилган ихтисослашувини ўзгартириш ва қайта ташкил этиш тўғрисидаги қўйидаги тақлифлари қабул қилинсин:

Анджон муҳандислик-иктисодиёт институти – Анджон машинасозлик институтига;

Наманган муҳандислик-иктисодиёт институти – Наманган муҳандислик-технологик институтига;

Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат технологияси институти – Бухоро юқори технологиялар муҳандислик-техник институтига.

Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддатда кўрсатиб ўтилган ҳар бир институти бўйича 2016 йилгача бўлган даврда ўқув жараёнини ташкил этиш, тегишли профессор-ўқитувчилар таркибини шакллантириш ва зарур моддий-техник базани яратиш билан боғлиқ талабларни эътиборга олган ҳолда, уларни қайта ташкил этиш бўйича алоҳида қарорлар қабул қилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлигининг Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги қўшида Олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини ривожлантириш Жамғармасини ташкил этиш тўғрисидаги тақлифи маъқуллансин.

Жамғарма маблағларини шакллантириш манбалари этиб қўйидагилар белгилансин:

Давлат бюджетли маблағлари;
замонавий технологик жиҳозлар билан таъминлаш учун жалб қилинадиган халқаро молия ташкилотларининг имтиёзли кредитлари;
халқаро донорлар грантлари, вассилар ва мамлакатимиздаги ҳомийлар маблағлари;

Жамғарманинг вақтинча бўш маблағларини жойлаштиришдан тушадиган даромадлар ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа тушумлар.

Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддатда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги қўшидаги Олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини ривожлантириш Жамғармаси маблағларини шакллантириш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги Низомни тасдиқласин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг Инвестициялар бошқармаси таркибида 5 та штат бирлигидан иборат Жамғарма маблағларини бошқариш бўйича бўлим ташкил этилиб, вазирлиқнинг чекланган ходимлари сони тегишли равишда кўпайтирилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги бошқа манфаатдор вазирликлари ва идоралар билан биргаликда 2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастурни бажариш учун чет эл кредитлари ва грантларини жалб қилиш юзасидан тизимли ишларни амалга оширсин.

6. Белгиланган бўйича, 2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастурнинг амалга оширилишини молиялаштириш учун ҳўжалик юритувчи субъектлар томонидан 2011-2016 йиллар мобайнида ҳомийлик ёрдами шаклида йўналтирилган маблағлар юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ва ягона солиқ тўловини ҳисоблашда солиқ солинадиган базадан чиқарилади.

7. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Халқ таълими вазирлиги билан биргаликда икки ой муддатда, илғор халқаро тажрибани ўрганган ҳолда, Вазирлар Маҳкамасига олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчиларининг меҳнати ҳақ бўлаш тизимини янада такомиллаштириш бўйича тақлифлар киритсин. Уларда қўйидагилар кўзда тутилсин:

ўқитувчилар лавозимлари категорияларини маъбуллаштириш ва уларга қўйиладиган лавозим талабларини қайта кўриб чиқиш асосида олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари таркиби тарификациясининг такомиллаштирилган тизимини жорий этиш;

«доцент» ва «профессор» илмий унвонларини бериш тизимини такомиллаштириш, мазкур тизимнинг олий ўқув юрлари ўқитувчиларининг мунтазам равишда ўз малака ва педагогик маҳоратини оширишга рағбатлантиришдаги ролини кучайтириш;

юқори малакали ўқитувчиларга уларнинг касб маҳорати ва ўқув жараёнини яхшилашга қўшган аниқ ҳиссаси, юқори самарадорлик, таълим сифати ва самарали тарбиявий иши учун ойлик устамалар тизимини жорий этиш.

8. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси икки ой муддатда илғор халқаро тажрибани чуқур ўрганиш асосида Вазирлар Маҳкамасига олий ўқув юрлари ва илмий муассасалар негизида ўқув жараёнининг ўқитувчилар ва талабаларнинг илмий-тадқиқот ишлари билан интеграциялашувини янада чуқурлаштиришни назарда тутадиган ўқув-илмий комплекслар ва марказларни ташкил этиш тўғрисида тақлиф киритсин.

9. 2016 йилнинг 31 декабригача 2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастур доирасида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлаган рўйхатлар бўйича республикага олиб кириладиган ўқув-лаборатория ва компьютер жиҳозлари, илмий-услубий адабиётлар божхона тўловларидан (божхона расмийлаштириш йиғимлари бундан мустасно) озод этилсин.

10. Ушбу қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазир Ш.Мирзиёев зиммасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВТошкент шаҳри,
2011 йил 20 май

Ўзбекистон Миллий университетида

Мунасабати билан «Мустақиллик йилларида амалга оширилган ижтимоий-маънавий ислохотларнинг моҳияти ва аҳамияти» мавзусида республика илмий-амалий анжумани бўлиб ўтди.

БУЮК ВА
МУҚАДДАССАН...

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Миллий ғоя ва мафкура илмий-амалий маркази ҳамда университетнинг фалсафа факультети «Миллий ғоя ва ижтимоий фалсафа» кафедраси ҳамкорлигида ташкил этилган тадбир «Буюк ва муқаддассан, мустақил Ватан!» шiori остида ўтказилди.

Унда Ўзбекистон Президентини ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, Тошкент Тиббиёт академияси, Тошкент Давлат иқтисодиёт ҳамда техника университетларидан вакиллар иштирок этди.

Ҳар бир фуқаро мамлакатда юз бераётган ўзгаришларга, янгиланиш жараёнларига дахлдор эканини ҳис қилмоғи лозим. Амалга оширилаётган ижтимоий-маънавий, иқтисодий, сиёсий ислохотларнинг барчаси инсонларнинг маънавий-руҳий қарашларига ижобий таъсир этиб, уларни фаолликка қорлайди. Чунки ҳар бир ижобий амал замирида инсон ва унинг манфаатлари ётади.

Дунё мамлакатлари тез ва шиддат билан ўзгараётган ҳозирги кунда энг ёш мамлакатлар қаторида биз ҳам ўз йўлимизни, ривожланиш принципларимизни топа олдик. Бу давр ичда тараққиётимизни белгиладиган, дунё цивилизациясига бирлашишда қўмаклашадиган қонуларни қабул қилиб, уларнинг амалини таъминлаб жадал қадам ташламоқдамиз, – деди Тошкент Давлат иқтисодиёт университети доценти Азамат Мухторов. – Олиб борилаётган ҳар бир соҳа-

даги ислохотлар ҳам фикримизнинг далилидир.

Конференцияда масъулият ҳисси ва янгича фикрлаш зарурати, ижтимоий-маънавий ислохотларнинг моҳияти ва аҳамияти, миллий ғоя жамият тараққиётининг асосий омилли эканлиги борасида аҳамиятли фикрлар билдирилди. Шунингдек, маънавият-глобаллашувни тартибга солувчи восита, мафкуравий жараёнларнинг таркибий-функционал хусусиятлари борасидаги келтирилган маълумотлар кўпчилиқнинг эътиборини тортди.

Бу конференцияни ташкил этиш жараёнида устозларимиз биз талабаларнинг билимларини синовдан ўтказиб, катта талабалар қўйишди, – дейди Ўзбекистон Миллий университети фалсафа факультети талабаси Шохрух Йўлдошев. – Тайёрлаган маърузаларимизнинг янгиллиги, аҳамиятлилиги эътибор қаратилди. Иштирок этаётган профессор-ўқитувчилар, тадқиқотчилар, магистрлар ҳамда талабалар қаторида туриб маъруза ўқиш ҳам осон бўлмади. Билимларимизни мустаҳкамлашда бу жуда чуқур замин бўлди.

Конференцияни ташкил этиш жараёнида аҳамият-лиги даражасига қараб, тезислар тўплами ҳам чоп этилди. Унда профессор-ўқитувчилар ҳамда талабаларнинг ҳам мақолаларидан намуналар берилган. Бу тўплам чуқур мазмунли, аниқ маълумотлар келтирилганлиги билан аҳамиятлидир.

Барно МЕЛИҚУЛОВА
«Туркестон-пресс»

Транспорт

ХИЗМАТ КЎРСАТИШ
МАДАНИЯТИНИ
ОШИРИШ ЙЎЛИДА

Шаҳримиз аҳолиси ва меҳмонлари манзилини яқин қилишда «4-автобус саройи» очик акциядорлик жамияти жамда бунёд этилди. Ютқларни эътироф этган ҳолда, йўловчи таъшиш транспортини ошатиш маданиятини ошатиш, ҳаракат жадвалига риоя қилиш, бекат мажмуаларидан фойдаланиш тизимини тартибга келтириш, жамоат транспортини тўхташ жойларини йўловчи ва ҳайдовчи манфаатидан келиб чиқиб, мувофиқлаштириш юзасидан тавсиялар берилди. Шунингдек, экология масаласи диққат-эътиборда бўлиши лозимлиги ҳам алоҳида таъкидланди.

Автобус ва электр транспорт таркиби тўлиқ янгиланди. Барча автошўхбекатлар халқаро мезонлар даражасида қайтадан бунёд этилди. Ютқларни эътироф этган ҳолда, йўловчи таъшиш транспортини ошатиш маданиятини ошатиш, ҳаракат жадвалига риоя қилиш, бекат мажмуаларидан фойдаланиш тизимини тартибга келтириш, жамоат транспортини тўхташ жойларини йўловчи ва ҳайдовчи манфаатидан келиб чиқиб, мувофиқлаштириш юзасидан тавсиялар берилди. Шунингдек, экология масаласи диққат-эътиборда бўлиши лозимлиги ҳам алоҳида таъкидланди.

Айниқса, аҳоли томонидан эътироф этилган 57-автобус йўналишида ҳайдовчилардан Зухриддин Зиёвуддинов, Рустам Нойпов, 38-йўналишда Анвар Мирзаев ва Саъдулла Тулаганов, 8-йўналишда Икром Йўлдошев ва Носир Мухаммад-жонновлар ҳаммаслари орасида энг илғорлардан саналади.

Корхона раҳбарияти томонидан шахар жамоат транспортини ишида кузатилаётган ютқлар, шунингдек, муаммолар, ечимини кутаётган масалалар мунтазам равишда таҳлил қилиб борилади. Бу, ўз навбатида, намунали хизмат кўрсатиш даражасини янада оширишда, ушбу тизимда фуқаролар хавфсизлигини таъминлашда муҳим омил бўлмоқда.

Иш, ўқиш, бошқа юмушларни амалга ошириш жараёнида транспорт хизматидан фойдаланганда барчамиз йўловчи айланамиз. Йўловчининг ўз манзилига етказиш баробарида автоҳаракат давомида унинг хавфсизлиги транспортчилар, хусусан, «Тошшаҳартрансхизмат» уюшмаси тизимида фаолият юритаётган корхоналар зиммасига юклатилган. Уюшмадан олинган маълумотларга кўра пойтахтимизда ҳар кун 1,8 миллионга яқин киши жамоат транспортдан фойдаланади. 1,5 мингдан зиёд автобус, 120 та трамвай, шунингдек, метронинг 29 та станцияси бўйлаб 150 дан ортқ йўналишда уларга транспорт хизмати кўрсатилади. Бундан ташқари 25 та йўналиш бўйича маршрут таксилари ҳам доимий қатновни амалга оширади.

616 нафар ишчи-хизматчи меҳнат қилмоқда. Улардан 56 нафари муҳандис-техниклар, 290 нафари ҳайдовчилар бўлса, 84 нафар қўли гул таъмирловчилардан иборат. Жумладан, 130 дан зиёд чиптачилар ҳамда 56 нафар ёрдамчи ишчилар корхона ҳаётида фаол қатнашаётган.

Айниқса, аҳоли томонидан эътироф этилган 57-автобус йўналишида ҳайдовчилардан Зухриддин Зиёвуддинов, Рустам Нойпов, 38-йўналишда Анвар Мирзаев ва Саъдулла Тулаганов, 8-йўналишда Икром Йўлдошев ва Носир Мухаммад-жонновлар ҳаммаслари орасида энг илғорлардан саналади.

Корхона раҳбарияти томонидан шахар жамоат транспортини ишида кузатилаётган ютқлар, шунингдек, муаммолар, ечимини кутаётган масалалар мунтазам равишда таҳлил қилиб борилади. Бу, ўз навбатида, намунали хизмат кўрсатиш даражасини янада оширишда, ушбу тизимда фуқаролар хавфсизлигини таъминлашда муҳим омил бўлмоқда.

Мухаббат ХАБИБУЛЛАЕВА
Козим Ўлмасов
олган сурат2011 йил — Кичик
бизнес ва хусусий
тадбиркорлик йилиКИЧИК БИЗНЕС УЧУН
ЯРАТИЛАЁТГАН
УЛКАН
ИМКОНияТЛАР

Мамлакатимизда «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» Давлат дастури доирасида амалга оширилаётган ишлар самараси соҳанинг изчил тараққиётида ўз ифодасини топтоқда. Жорий йилнинг биринчи чорагида янгидан ташкил этилган кичик корхоналар сони сезиларли даражада кўпайгани ҳамда ҳудудий дастурларга мувофиқ яратилган 219 минг иш ўринининг 62,9 фоизи кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасига тўғри келгани бунинг яққол тасдиғидир.

Тадбиркорлик субъектларининг молиявий-ҳўжалик фаолиятини текширишлар сони кескин қисқартирилган, адлия идораларида тадбиркорлар учун махсус «Ишқч телефонлари» ташкил қилинган уларнинг эркин фаолиятига янада кенг йўл очди.

Президентимиз Ислам Каримовнинг 2011 йил 12 майда қабул қилинган «Тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш ва давлат рўйхатидан ўтказиш тартибини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори хусусий бизнесни ривожлантириш борасида янги, янада кенг имкониятлар очди. Мазкур қарор билан тадбиркорлик фаолиятини кенг ривожлантириш учун қўшимча қулай шарт-шароитлар яратиш, тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартибини янада такомиллаштириш ва харажатларини камайтириш бўйича қатор янгиликлар жорий этилди.

– Юртимизда тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказишнинг энг қисқа ва соддалаштирилган тартиби жорий этилган, – дейди Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги Тадбиркорлар ҳўжжатларини ҳисоя қилиш бошқармаси бошлиғи Шокир Саидов. – Тадбиркорларни давлат рўйхатига олиш ва ҳисобга қўйишнинг хабардор қилиш тартиби жорий этилгани бу борада айниқса муҳим аҳамият касб этаётган. Бундай қулай шарт-шароит тўғрисида бүгунги кунда мамлакатимизда тадбиркорлик субъектлари сони 471 мингдан ошди. 2001 йилда бу кўрсаткич 226 мингдан кам кўпроқ эди.

Давлатимиз раҳбарининг юқорида номи қайд этилган қарори асосида тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш ва давлат рўйхатидан ўтказишда қўшимча имтиёзларнинг яратилиши уларнинг сафини янада кенгайтиришда муҳим омил бўлади. Мазкур қарорга мувофиқ, 2011 йил 1 июндан ходимларнинг йиллик ўртача сони 50 қишдан 100 кишигача кўпайтириладиган кичик корхоналарнинг фаолият турлари рўйхати тасдиқланди. Жумладан, шу йил 1 июндан бошлаб пластмасса, лок-бўёқ, маиший-кимё, пойабзал маҳсулотлари ишлаб чиқариш, юк ва енгил автомобиллар ҳамда автобусларни таъмирлаш каби жами 44 фаолият тури бўйича кичик корхоналарда ўртача йиллик ходимлар сони 21 тадан 100 тагача кўпайтирилди.

Бу ўзгариш ушбу фаолият турлари билан шуғулланиб келаётган кичик корхоналарда ишчилар сонини кўпайтириш эвазига ишлаб чиқариш ҳажминини янада оширади. Чунки йирик корхоналар сифатида фаолият кўрсатиб келаётган айрим ҳўжалик юритувчи субъектларига солиқ солишнинг соддалаштирилган тизимини татбиқ этиш имконияти яратилгани шунга йўл очди.

Яъни улар ҳар ойда тўлаб келаётган тўққизта солиқ ва мажбурий тўлов ўрнига, кичик бизнес субъекти сифатида ҳар чорак якуни билан фақат бир маротаба ягона солиқ тўловини амалга оширади. Бунинг эвазига тадбиркорлар аввал ҳар ойда тўлаётган маблағларини чорак давомида айланма маблағлар сифатида ишлаш имкониятига ҳам эга бўлади.

Бундан ташқари, улар шу пайтга қадар бюджет ва бюджетдан ташқари жамғармаларга тўловлар бўйича ҳар ойда тақдим этиб келаётган 12 ҳисобот ўрнига, эндиликда кичик бизнес корхоналари сифатида ҳар чорак якуни билан 4 ҳисобот тақдим этадилар.

2011 йилнинг 1 июнидан бошлаб янги ташкил қилинган масъулият чекланган ва қўшимча масъулиятли жамиятлар учун устав фондининг энг кам ҳажми, жамиятнинг давлат рўйхатидан ўтказиш учун ҳўжжатларни тақдим этиш санасидаги ҳолатга кўра, қонун ҳўжатларида белгиланган энг кам иш ҳақининг қирқ бараваридан кам бўлмаслиги белгиланди.

Мазлумки, Ўзбекистон Республикасининг «Масъулият чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида»ги қонунининг 14-моддасига мувофиқ жамият устав фондининг (устав капиталининг) микдори жамиятнинг давлат рўйхатидан ўтказиш учун ҳўжжатларни тақдим этиш санасидаги ҳолатга кўра қонун ҳўжатларида белгиланган энг кам иш ҳақининг 50 бараваридан кам бўлмаслиги лозимлиги белгиланган эди. Мазкур қарор билан ушбу микдор – энг кам ойлик иш ҳақининг 40 бараваридан кам бўлмаган микдорга пасайтирилди.

Ушбу қарор билан тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш уларнинг арзисига кўра намунавий таъсис ҳўжжатлари асосида амалга оширилиши мумкинлиги белгиланди. Яъни йилга тадбиркорларимиз зарур ҳўжжатларни тайёрлаш учун турли идораларга боришига, айрим тўловларни тўлашига тўғри келарди. Энди эса тадбиркорлик субъектлари давлат рўйхатидан ўтказиладиган жойининг ўзида намунавий таъсис ҳўжжатлари бўлади ва тадбиркорларимиз шу асосда ўзларининг ҳўжжатларини осонгина тайёрлаши мумкин.

Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатига олишда туман ва шаҳарлар ҳўкимликлари ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олиш бўйича тегишли инспекцияларда тўланадиган давлат бож микдори энг кам иш ҳақининг бир бараварига туширилади. Аввал бу имтиёз бўлиб, улар ушбу турдаги нотариал харажатлар учун чиқимлардан озод бўлди.

Бунларнинг барчаси юртимизда иқтисодиётнинг, ижтимоий-сиёсий барқарорликнинг муҳим таянчи бўлган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлиқнинг раванқ топтиришга, мулкдорларнинг ўрта синфи сафини янада кенгайтиришга, ички бозорни рақобатбардор ва сифатли маҳсулотлар билан тўлдирши, янги иш ўринлари яратиш ва шу асосда халқимиз фаровонлигини оширишга хизмат қилади.

Норгул АБДУРАИМОВА,
ЎЗА муҳбири

Ўзбекистон Республикасида истиқлолнинг дастлабки йилларидан бошлаб фуқаролик жамияти институтларининг ҳуқуқий асосларини яратиш, бозор иқтисодиётига асосланган эркин демократик давлат барпо этиш, фуқаролик жамиятининг мустақкам пойдеворини шакллантириш стратегик мақсадлардан бири этиб белгиланди.

Ўзбекистон Республикаси миллий қонунчилигига мувофиқ, фуқаролик жамиятининг асосий институтлари қаторига фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, сиёсий партиялар, оммавий ҳаракатлар, касаба уюшмалари, жамоат бирлашмалари ва жамоат фондлари, нодавлат нотижорат ташкилотлар кирди. Улар нафақат фуқаролик жамиятининг асосини ташкил этадиган, балки мазмун-моҳиятини ҳам белгилаб берадиган институтлар ҳисобланади. Фуқаролик жамияти институтларининг мақсад ва вазифалари мамлакатимизда демократик кадрлар ва тамойиллар, инсон ҳуқуқлари, эркинлик ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишдан иборат.

Фуқаролик жамияти институтлари, энг аввало, жамиятнинг ижтимоий фаоллигини ошириш, миллий ўзликини англаш, жамият аъзоларининг сиёсий-ҳуқуқий маданияти ва маънавий дунёқарашини юксалтиришда иштирок этиши ва ёрдамлашиши лозим. Шунингдек, бундай институтлар мамлакатимиз учун тарихан хос бўлган миллатлараро, динлараро, маданиятлараро тотувлик ва бағрикенглик ҳолатларини ҳамда демократик кадрларни қарор топтириш ва ривожлантиришга хизмат қилмоғи зарур.

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримов Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 12 ноябрда бўлиб ўтган қўшма мажлисидаги «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси» номи маърузасида таъкидлаганидек, «Фуқаролик институтлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳозирги кунда демократик кадрлар, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг муҳим омилига айланиб, фуқароларнинг ўз салоҳиятларини рўйбга чиқариши, уларнинг ижтимоий, социал-иқтисодий фаоллиги ва ҳуқуқий маданиятини ошириш учун шароит яратмоқда; жамиятда манфаатлар мувозанатини таъминлашга кўмаклашмоқда».

Сир эмаски, мамлакатимизда ўтган 20 йил давомида фуқаролик жамияти институтларини шакллантириш ва бо-

сқичма-босқич ривожлантириш соҳасида кўпгина ишлар амалга оширилди. Уларнинг ривож учун зарур ҳуқуқий ва ташкилий асослар яратилди. Хусусан, ўтган давр мобайнида мамлакатимизни демократик янгилаш жараёнида фуқаролик институтларининг роли ва аҳамиятини кучайтиришга қаратилган 200 дан ортиқ қонун ҳужжатлари қабул қилингани ҳам бу соҳа ривожига бўлган катта эътиборни кўрсатади.

Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Конституциясида фуқаролик жамиятининг сиёсий-ҳуқуқий негизлари тўлақонли ўз ифодасини топган бўлиб, фуқароларнинг бу соҳадаги ҳуқуқ ва эркинликларини самарали амалга оширишларига хизмат қилади. Конституция Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг жамият ва

нотижорат ташкилотлари фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги, «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги ва бошқа бир қатор қонунлар ҳамда мамлакатимиз Президенти ва ҳукумати томонидан қабул қилинган қонуности ҳужжатлари шулар жумласидандир.

Мазкур мустақкам ва кенг қамровли ҳуқуқий асосларнинг яратилиши нафақат мамлакатимиз миллий қонунчилик тизимида фуқаролик жамияти институтларининг фаолиятига оид ижтимоий муносабатларни ҳуқуқий тартибга солишнинг мустақил соҳаси юзага келишига олиб келди, балки, унга тизимлилик тусини берди.

Президентимиз Концепцияда фуқаролик жамияти институтларининг янада ривожланишига эришиш, амалга оширилаётган ислохотларимизнинг

минлаш тизимидаги фуқаролик жамияти институтларининг, жумладан, нодавлат нотижорат ташкилотларининг ўрни ва ролини белгиловчи «Экологик назорат тўғрисида»ги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш зарурлигини таъкидлади.

Экологик назорат, авваламбор, ҳар бир фуқаронинг мақбул тарздаги экологияга ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги қонунчилик бузилишларининг олдини олишга қаратилган ҳуқуқларини рўйбга чиқариш мақсадида амалга оширилади. Бунда, табиийки, вазирликлар, идоралар, муассасалар, ташкилотлар, корхоналар, мулк шакли ёки бўйсунушидан қатъи назар мансабдор шахслар ҳамда фуқароларнинг экологик қонунчилик талабларини ижро этиш назоратини амалга оширувчи, жамоат ва бошқа нотижорат бирлашмаларининг ўрни ва роли каттадир.

Экологик назоратни амалга ошириш билан боғлиқ ўхшаш қонунлар АҚШ (Атроф-муҳит ифлосланиши тўғрисидаги Қонун, 1955 йил), Австралия (Менежмент ва экологик назорат тўғрисидаги Қонун, 1994 йил), Канада (Менежмент ва экологик назорат тўғрисидаги Қонун, 1981 йил) ва бошқа бир қатор ривожланган мамлакатларда мавжуддир. Ушбу қонун ҳужжатларида атроф-муҳит муҳофазаси соҳасидаги муносабатлар тартибга солинган бўлиб, улар экологик назоратнинг кенг доирасини, жумладан, жамоат экологик назоратини қамраб олган.

Мухтасар қилиб айтганда, давлатимиз раҳбари томонидан тақдир этилган қонун ҳужжатлари давлат органлари билан фуқаролик жамияти институтларининг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш дастурларини амалга оширишнинг ўзаро таъсирини янада тақомиллаштириши, давлат органлари устидан жамоатчилик назоратини амалга оширишнинг самарали ҳуқуқий механизмининг яратилиши, фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлашда фуқаролик жамияти институтларининг ўрни ва ролини янада мустақкамлаштириш назарда тутилади ҳамда жамият ва давлат қурилишининг янги босқичини бошлаб беради.

А.ХУДАЙКУЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Амалдаги
қонун ҳужжатлари
мониторинг институти
бош илмий ходими

Концепция: устувор вазифалар

ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ИНСТИТУТЛАРИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АҲАМИЯТИ

давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш, ўзини ўзи бошқариш, референдумлар ўтказиш ва давлат органларини демократик тарзда ташкил этиш, касаба уюшмаларига, сиёсий партияларга ва бошқа жамоат бирлашмаларига уюштириш, давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқларини эътироф этиш ва юридик жиҳатдан мустақамлаштириш.

Оқоридаги меъёрлар қатор қонун ҳужжатларида ривожлантирилган. Жумладан, «Ўзбекистон Республикасида жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги, «Касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги, «Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида»ги, «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги, «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги, «Сиёсий партияларнинг молиялаштириш тўғрисида»ги, «Жамоат фондлари тўғрисида»ги, «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги, «Нодавлат

очиқ-ошкоралиги ва самардорлигини таъминлашда, уларнинг ролини кучайтиришда «Ижтимоий шериклик тўғрисида»ги, «Ўзбекистон Республикасида жамоатчилик назорати тўғрисида»ги, «Экологик назорат тўғрисида»ги ва бошқа қатор қонун ҳужжатларининг қабул қилиниши заруратини алоҳида таъкидлаган.

Ижтимоий шериклик тизимини яратишдан мақсад ҳодимлар, иш бевуҷилар, давлат ҳокимияти органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ўртасидаги ижтимоий ривожланиш ва жамиятнинг барча қатламлари манфаатларини ҳисобга олиш асосида халқаро ва миллий ҳуқуқ меъёрларига асосланиб, ижтимоий муносабатларини тартибга солишнинг самарали механизмларини таъминлашдир. Шунга ўхшаш тизим АҚШ, Канада, Япония, Германия, Австралия каби қатор ривожланган мамлакатларнинг ижтимоий амалиётида кенг қўлланилади.

Шунингдек давлатимиз раҳбари атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъ-

ТАДБИРКОРГА ҲУҚУҚИЙ ЁРДАМ

— Неустойка нима ва унинг қандай шакллари мавжуд?

Жавоб: Қонун ҳужжатлари ёки шартнома билан белгиланган, қардор мажбуриятини бажармаган ёки лозим даражада бажармаган тақдирда кредиторга тўлаши шарт бўлган пул суммаси неустойка ҳисобланади.

Неустойка жарима ёки пеня шаклида бўлиши мумкин.

Қардор мажбуриятларни бажармаган ёки лозим даражада бажармаган ҳолларда тўлайдиган ва қонда тарқасида, қатъий пул суммасида ҳисобланадиган неустойка жарима ҳисобланади.

Қардор мажбуриятларнинг бажарилишини кечиктириб юборганида тўлайдиган ва ўтказиб юборилган муддатнинг ҳар бир куни учун мажбуриятнинг бажарилмаган қисмига нисбатан фоиз билан ҳисобланадиган неустойка пеня ҳисобланади.

— Кассация инстанциясида ишни қўриш мuddати ва тартиблари қандай белгиланган?

Жавоб: Кассация шикоят ёки протести билан ҳужалик иши шу ишни қўрган суд томонидан юқори судга юборилади.

Кассация шикояти (протести) иш билан бирга Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик судига тўшган кундан эътиборан бир ойлик мuddатда қўрилади.

Кассация инстанцияси қўриётган иши бўйича моддий ва процессуал ҳуқуқ нормалари биринчи инстанция ва апелляция инстанцияси судида тўғри қўлланилганлигини текширади.

Кассация инстанцияси ўз ваколатига қўра кассация тартибда қўриладиган иш юзасидан қўйилган қарорлардан бирини, яъни:

— биринчи инстанциянинг ҳал қилув қарорини ва (ёки) апелляция инстанциясининг қарорини ўзгаришсиз, шикоятни (протестини) эса қаноатлантирмасдан қолдиришга;

— биринчи инстанциянинг ҳал қилув қарорини ва (ёки) апелляция инстанциясининг қарорини, агар қабул қилинган ҳал қилув қарори ва қарор етарлича асосланмаган бўлса, бекор қилиш ҳамда ишни ҳал қилув қарори ва (ёки) қарори бекор қилинган ҳужалик суди инстанциясига янгидан қўриш учун топширишга;

— биринчи инстанциянинг ҳал қилув қарорини ва (ёки) апелляция инстанциясининг қарорини ўзгаришга;

— биринчи инстанциянинг ҳал қилув қарорини ва (ёки) апелляция инстанциясининг қарорини тўла ёки қисман бекор қилиш ва иш юртишнинг тугатиш ёхуд даврони тўла ёки қисман қўрмасдан қолдиришга;

— аввал қабул қилинган ҳал қилув қарорларидан ёки қарорлардан бирини қучда қолдиришга ҳақли.

Назокат АББАСОВА,
Тошкент шаҳар ҳужалик суди судьяси

ТИЖОРAT ХАБАРЛАРИ ВА ЁЗЛОҢЛАР

БАРЧА ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ИДОРАЛАРИ, МУЛКЧИЛИК ШАКЛИДАН ҚАТЪИ НАЗАР КОРХОНА, МУАССАСА ВА ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Юристар малакасини ошириш маркази томонидан Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги билан ҳамкорликда барча вазирликлар, давлат идоралари, корхона, муассаса ва ташкилотларнинг кадрлар билан ишлаш тузилмалари ходимларининг малакасини ошириш курси ташкил қилинмоқда.

Мазкур курсда тингловчилар қуйидаги йўналишлар бўйича ўқитилади:

- меҳнатга ва аҳолини иш билан таъминлашга оид муносабатларни тартибга солишчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар;
- меҳнат ресурсларини бошқариш тизими;
- кадрлар билан ишлаш тизими;
- меҳнат дафтарчаларини юритиш тартиби;
- меҳнат қонунчилигининг амалиётда қўлланиши билан боғлиқ муаммоларнинг таҳлили;
- меҳнатга оид низоли ишларнинг судда қўрилиши;
- ходимларни бошқариш стратегияси, ташкилотни бошқариш стратегияси. Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш. Кадрлар билан ишлашнинг психологик жиҳатлари ҳақида.

Ўқитиш мuddати 1 ҳафтадан иборат бўлиб, шартномага мувофиқ тўлов асосида амалга оширилади. Шартнома суммаси бир кишига энг кам ойлик иш ҳақининг беш баробари миқдориди белгиланган.

Тингловчилар тарқатма материаллар, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар намуналари ва қўлланмалар билан таъминланади. Малака ошириш курси якуни бўйича сертификат берилади.

Малака ошириш курсида ўқиш бўйича Юристар малакасини ошириш марказига (тел: 2321965, 2367964) ёки Давлат меҳнат ҳуқуқ инспекциясига (2394113, 2394579) мурожаат қилиниши мумкин.

Тошкент банк коллежи жамоаси «Умултаълим фанлар» кафедраси ўқитувчиси Роишхон Расулжоновна Касимовага отаси

Расулжон Эргашев **КАСИМОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Азиз биродаримиз **Ҳабиб Ахтамович НИЯЗМАТОВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор қиламиз.
Бир гуруҳ дўстлари

ФАОЛ ЎҚУВЧИЛАР ФОРУМИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

ЮНИСЕФнинг болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш дастури раҳбари Кристин Гейл ёш авлод ҳуқуқ ва манфаатларига устувор вазифа сифатида эътибор қаратаётган Ўзбекистонда мазкур халқаро ташкилот томонидан турли вазирлик ва идоралар, жамоат ташкилотлари билан биргаликда таълим, соғлиқни сақлаш, ўғил-қизларни ижтимоий муҳофазалашга доир қатор лойиҳалар муваффақиятли амалга оширилаётганини таъкидлади.

«Sen Yolg'iz Emassan» Республика жамоатчилиги болалар жамғармаси ўқувчи-ёшларнинг фанларни пухта ўзлаштириши, қобилиятини намоён этишига яқиндан кўмаклашиш юзасидан кенг қамровли ишларни амалга оширмоқда. Ватанимиз истиқлолнинг 20 йиллигига бағишлаб мазкур жамғарма ва бир қатор вазирлик, жамоат ташкилотлари ҳамкорлигида ўтказилган «Буюк ва муқаддасан, мустақил Ватан!» мавзусидаги ишлар танлови ана шундай ишлар сирасидан. Ундан қўзланган мақсад ёшларни она Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялаш, қалби ва онгига шу муқаддас замин билан фахрланиш туйғусини мустақкам қарор топтириш, ўғил-қизларни энг азиз қадрият — мустақиллигимизни қўз қорачигидек асраб-авайлашдек улуғвор гоёларга ундашдан иборатдир.

Ишлар қўрик-танловида юртимиздаги барча умумий ўрта таълим мактабларининг ўқувчилари, Меҳрибонлик уйлариининг тарбияланувчилари фаол иштирок этди.

— Ҳар бир инсоннинг баркамол шахс бўлиб шаклланишида, ўзлигини англашида мустақиллик берган имконият ва шароитлар, юртимизда ёшларга кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрлик муҳим ўрин тутди, — дейди Нукус шаҳридаги 1-ихтисослаштирилган мактабнинг 8-синф ўқувчиси Ойзода Узоқбоева. — Ишлар танловида иштирок этиб, тенгдошларим каби мен ҳам Ватан, истиқлол каби энг олий тушунчаларнинг мазмунини теран англадим, юракдан ҳис этдим. Истиқлолни қўз қорачигидек асраб-авайлаш, ўз билимимиз, фидойилигимиз, меҳнатсеварчилигимиз билан уни янада мустақкамлаш, тинч ва осойишта, фаровон кунлар, ёшлар учун яратилган барча шароит ва имкониятларнинг қадрига етиш бизнинг фарзандлик бурчимиздир.

Форум давомида қатнашчилар юртимизда болалар ҳуқуқларини ҳимоялашга доир миллий қонунчилик асослари билан атрофчиқа танишдилар. Пойтахтимизда барпо этилган маданий-маърифий ишоотларга саёхатлар уюштирилди.

Назокат УСМОНОВА,
ЎЗА муҳбири

Пиру бадавлатларимиз

ИККИ АСР БИЛАН ЮЗЛАШГАНЛАР

«Сарикўл» маҳалласида икки табаррук инсон — Ойниса Қурбонова ва Аванес Агаджаянлар истиқомат қилишади. Ойниса ая 100 ёшга тўлганларини нишонлаётган бўлса, Аванес Агаджаян 101 ёшга қадам қўйди.

Отахон ва онахоннинг табаррук ёшлари муносабати билан Миробод тумани ҳокимлиги, «Маҳалла» ва «Нуроний» жамғармалари вакиллари уларнинг хонадонларига ташриф буюриб, қўлгў ёшлари билан қўтлашди.

Ойниса Қурбонова 1935 йилдан бошлаб то нафақага чиққунга қадар Тошкент вилоятидаги жамоа ҳўжаликларида бирида турмуш ўртоғи Шариф ота билан биргаликда деҳқончилик қилишган.

Тинч-осойишта кунлар келганда, эр-хотин далада меҳнат қилиш билан бирга, тўрт фарзанд тарбияси билан шуғулланишди. Ай-тиш жоизки, улар меҳнат қилаётган жамоа ҳўжалиги полиз экинлари қаторида уруғчиликка ҳам ихтисослашган бўлиб, қўшни вилоятларга ҳам пешма-пеш уруғ етказиб берад эди. Бунда, албатта, Ойниса ая ва Шариф отанинг муносиб ҳиссалари бўлган.

Йиллар ўтиб, фарзандлар ҳам улғайишди. Улар қаторида ҳозир-

да 13 нева, 21 эвара, 23 чевара суюкли бувижонлари атрофида парвонадир.

Ойниса ая саксон ёшли қаша-лаганларидан, Мустақиллик шабадаларидан баҳраманд бўлдилар. Бугунги кунда мамлакатимизда амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишлари, тўқинчиликдан беҳад қувониб, Юртбошимиздан миннатдор бўлиб дуо қиладилар. Биз ташриф буюрган кунимиз ҳам онахон ёшларимизга билимли бўлишлари учун барча шароит ва имкониятлар яратиб берилганлигига шукроналар қилдилар. Ҳа, айтганча, Ойниса аянинг саккиз эвара ва чеваралари айни пайтда олий ўқув юртиларида таҳсил олмақда.

1910 йилда Озарбойжонда таваллуд толган Аванес Агаджаян қалб даъвати билан юртимизга келиб, Олмалиқдаги йирик ишлаб чиқариш корхонасини бунёд этишда иштирок этди. 1946 йилдан бошлаб Ўзбекистон отахон учун иккинчи она Ватан бўлди. Уй-ланди, икки фарзандли бўлди. На-

фақага чиққунга қадар «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат акциядорлик компанияси тасарруфида ҳўжалик юкларини белгиланган манзилга етказишда фидокорона меҳнат қилди.

Маҳалланинг фахрига айланган бу онахон ва отахон қўллаб урарушларда фаол қатнашиб, доимо ёшларга Ватан тинчилиги, бундан тараққий этишида қуч-қувватини аямасликларини, она юртга садоқатли бўлиб камол топишларини насихат қилишди.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, Миробод туманида уч мингдан зиёд ёши улғ қариялар истиқомат қилади. Уларга туман ҳокимлиги, ижтимоий таъминот бўлими, «Маҳалла» ва «Нуроний» жамғармалари томонидан ҳар томонлама ёрдам кўрсатиб келинади. Зеро, хайрли ишлар бардавомлиги мамлакатимизда кучли ижтимоий ҳимоянинг ёрқин тасдиғидир.

Неъмат МУРОДОВ
Тошўлат Матибоев
олган суратлар

Алвон рангли кийимдаги жажжи қизалоқлар сокин мусиқа оҳангида беғубор табассум ва нозик ҳаракатлар билан бадий гимнастика уйғунлашган рақс ижросини бошлайди. Бу қироили композиция барчада ҳавас уйғотади, бадий гимнастиканинг сеҳрли кучи ёш қизалоқларни янада ўзига маҳлиё этади...

Пойтахтимизнинг Сергели туманидаги 589-мактабгача таълим муассасаси тарбияланувчилари ҳар кунини ана шундай қувончга тўла машғулот билан бошлайди. Айни пайтда улар 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган алоҳида мусиқий композиция тайёрламоқда.

— Бундай байрам тадбирларини тайёрлаш болаларда ўзгача бир қизиқишни, берилган вазифани сидқидилдан бажаришга интилишни шакллантиради, — дейди боғча мудираси Муҳаббат Одилова. — Бу ҳам тарбиянинг бир усули. Чунки шу орқали болаларни ҳамжиҳатликка, аҳилликка, бир-бирига меҳр-оқибатли бўлишга ўргатамиз.

Мамлакатимизда Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида таълим-тарбия соҳасида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар замирида келажакимиз эгалари бўлган болаларни жисмонан ва маънан соғлом этиб воёга етказиш, уларнинг кучли, билимли, доно ва бахтли бўлиб яшашини таъминлашдек эзгу мақсад мужассам. Фарзандларимиз дунёқарашини эзгу ғоялар асосида шакллантириш, қизиқишга қараб йўналтириш, жисмоний тарбия ва спортга жалб этиш уларнинг комил инсонлар

бўлиб воёга етишишида катта аҳамият касб этади.

Мактабгача таълим муассасасида 465 нафар ўғил-қиз тарбияланмоқда. Боғчада «Истиқлол юлдузчалари», «Гуллар ва кушлар», «Ширин топишмоқ», «Сеҳрли коптокча» сингари кўрик-танловлар, «Соғломжон —

шига хизмат қилади, — дейди боғча ҳамшираси Лола Йўлдошева. — Болаларни ўз вақтида овқатланишга, санитария-гигиена қоидаларига амал қилишга ўргатиш, жисмоний тарбия машғулотларини ўтказиш натижасида сўнгги пайтларда тарбияланувчиларимиз ўртасида тумов, қизамиқ каби юқумли касалликлар кескин камайди.

Мазкур мактабгача таълим муассасасида 2010 йилда ташкил этилган бадий гимнастика тўғрагида ҳозир 20 нафар қиз бадий гимнастика ва гимнастрада сирларини ўрганаётди. Улар учун бадий гимнастика предметлари, гилам ва махсус кийимлар ажратилган.

Машғулотларни қизиқарли олиб бориш мақсадида қизалоқларнинг ёши ва кайфиятига мос мусиқалар ҳамда ўйинчоқлардан кенг фойдаланилади.

— Жараёнда асосий эътиборни қизларни соғломлаштиришга, жисмонан чиниқтиришга қаратамиз, — дейди бадий гимнастика тўғрагида йўриқчиси Гулнора Мирмаксудова. — Қизларимиз туманимизда ташкил этиладиган бадий гимнастика ва гимнастрада фестивалларида мунтазам қатнашмоқда.

— Иккала қизим ҳам боғчада ташкил этилган бадий гимнастика тўғрагида қатнайдилар, — дейди Гулҳида Қорабоева. — Улардаги иштиёқдан мамнунман. Қизларим ҳар кун боғчада ўрганган машғулотларини уйда такрорлайди, бир-бирига ўргатади. Бадий гимнастика уларни қоматини тик тутиб юришга, қатъий кун тартибига, тўғри овқатланишга ўргатади.

(ЎЗА)

Болалар спорти

ТАРБИЯНИНГ МУҲИМ ВОСИТАСИ

полвонжон» спорт мусобақалари, концерт дастурларининг доимий ўтказилиши уларнинг қобилиятини юзага чиқаришга хизмат қилмоқда.

Болалар интеллектуал салоҳиятини шакллантириш, дунёқарашини кенгайтиришга қаратилган топишмоқли ўйинлар ўйнашади. Айниқса, ёзда боғчадаги сузиш ҳавзалари ва кумли майдончалар болалар билан янада гавжум бўлади. Бадий гимнастика, миллий рақс, шашка тўғрақлари, жисмоний тарбия ва мусиқа сабоқлари уларнинг жисмонан соғлом, руҳан тетик, ақлан зийрак бўлиб улғайишига хизмат қилмоқда.

— Болаларни кичик ёшдан жисмоний тарбия ва спортга жалб этиш уларнинг соғлом бўлишига, турли касалликларга қарши иммунитетни кучайи-

Спорт янгилуқлари

ЎСМИРЛАРИМИЗ АНГЛИЯДА

Ўтган йили Тошкентда футбол бўйича ўсмирлар ўртасида уюштирилган Осиё чемпионатида иккинчи ўринни эгаллаб, мухлисларни шод этган Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси айни кунларда Буюк Британияда ўқув-ийгини машғулотларида иштирок этмоқда.

Ўсмирлар ўртасида ўтказиладиган жаҳон чемпионатида йўлланмани нақд қилиб қўйган Алексей Евстафеев шоғирдлари Лондонда кунга кеча Англия премьер-лигаси вакили «Саутгемтон» клуби академияси тарбияланувчилари билан назорат-ўртоқлик учрашувида куч сынашиб, кескин ва муросасиз кечган баҳсда 2:3 ҳисобида имкониятни бой бериб қўйишди.

«Плимут» клуби тарбияланувчилари билан уюштирилган иккинчи ўртоқлик баҳсида эса вакилларимиз 2:1 ҳисобида зафар кучишди. Ўринбоев ва Усмонхўжаев гол муаллифлари бўлишди.

ҲАМЮРТЛАРИМИЗ ИОРДАНИЯГА БОРИШАДИ

Келгуси йили Англия пойтахти Лондонда ўтадиган ёзги Олимпиада ўйинлари саралаш турнирининг биринчи босқичида галаба қозонган Ўзбекистон қизлар олимпия терма жамоаси аъзолари Иорданияга борадиган бўлиди.

Чунки Иорданияда олимпиада ўйинларига саралаш турнирининг иккинчи босқичи бўлиб ўтади. 3-12 июнь кунлари уюштирилаётган ушбу баҳсларда олимпиячи қизларимиз Таиланд, Иордания, Вьетнам, Эрон олимпия терма жамоалари билан бир гуруҳда қолиб қолган учун кураш олиб боришади.

ЧОРАК ФИНАЛ УЧРАШУВЛАРИ

Футбол бўйича уюштирилган Ўзбекистон Кубоги чорак финалининг дастлабки учрашувлари кутилмаган натижаларга бой кечди.

Қуйида эътиборингизга ўйинлар натижаларини ҳавола этамиз: «Бунёдор» — «Ерқўғон» — 5:0, «Имкон» — «Олтириқ» — «Динамо» — 1:0, «Сўғдиёна» — «Гулистон» — 3:0, «Машвал» — «Локомотив» — 2:1, «Металлург» — «Насаф» — 0:1, «Нефтчи» — «Қизилқум» — 3:0.

«Навбахор» — «Шўртан» жамоалари баҳси ҳамда «Пахтакор» — «Андижон» жамоалари ўртасидаги Ўзбекистон Кубоги чорак финали биринчи учрашуви ҳақида кейинроқ маълум қиламиз.

Эслатиб ўтамиз, Кубок баҳслари чорак финалининг такрорий беллашувлари 24 июнда бўлиб ўтади.

Акбар ЙЎЛДОШЕВ

Тошкент Фармацевтика институти шахмат бўйича ўзига хос бой тарихий анъаналарга эга даргоҳ саналади. Бу олийгоҳда мунтазам равишда қадимий шатранж ўйинига кенг ўрин берилиб, турли мусобақалар ўтказиб келинади.

Олий ўқув юртларида

ШАХМАТ МАЛИКАЛАРИ БИЛАН ДОНА СУРИШДИ

Таъкидлаш жоизки, институтда етакчи шахматчилар доврў қозониб келмоқдалар. Ўсмирлар ўртасида шахмат бўйича жаҳон чемпиони Раҳматжон Раҳимов олий ўқув юртининг фахри ҳисобланади. Фармацевтика факультетининг 2-босқич талабаси бўлган бу шахмат юлдузи сардорлигида институт жамоаси кўплаб нуфузли шахмат турнирлари ва мусобақаларда муваффақиятли қатнашиб совринли ўринларни эгалламоқда. Шахмат мусобақаларидаги юксак натижалар тасодифий эмас. Чунки олийгоҳда шахмат ўйинининг моҳир устаси биология фанлари доктори, профессор шахмат бўйича спорт усталигига номзод Олим ака Обидов талабаларга шахмат ўйинининг нозик қирраларидан сидқидилдан сабоқ бериб келмоқда. Институтда шунингдек, олимлардан профессор Абдурахмон Эргашев, доцентлар Акмал Абзалов, Ҳасим Тўхтаев, Мунира Аллаева, Азиза Жўраева қабилар шахмат ўйинининг ажойиб тарғиботчилари саналади.

Яқинда Хитой Халқ Республикасининг Гуанчжоу шаҳрида бўлиб ўтган Осиё ўйинлари мусобақасида Олдуз Ҳамроқулова, Нафисахон Мўминова, Олия Собирова ва спорт устаси Нодирхон Нодиржоновлардан иборат мамлакатимиз аёллар терма жамоаси барча кучли жамоаларни доғда қолдириб, Осиё ўйинларининг кумуш совриндори бўлганлигини спорт ишқибозлари яхши биладилар.

Шахмат бўйича халқаро уста Владимир Эгин устозлигидаги мамлакатимиз аёллар терма жамоаси шахмат ўйинини кенг тарғибот қилиш мақсадида Тошкент Тиббиёт академияси, Педиатрия тиббиёт институти каби бир қатор олий ўқув юртларига ташриф бууриб, бир вақтлик сеанс ўйинларини ўтказди.

Кунга кеча халқаро усталар Олдуз Ҳамроқулова, Нафисахон Мўминова, Олия Собирова, спорт устаси Нодирхон Нодиржонов ва халқаро уста Владимир Эгин Тошкент Фармацевтика институтига ташриф бууриб, фаоллар залида йиғилган юзлаб шахмат илосмандларига Ўзбекистон аёллар терма жамоасининг Хитойнинг Гуанчжоу шаҳрида эришган юксак натижалари ҳақида гапириб бердилар.

— Ўзбекистон шахмат тарихи ўзининг бой анъаналарига эгадир, — деди жумладан терма жамоа бош мураббийси Владимир Эгин. — Ҳазал мулкнинг султони Алишер Навоий ўзининг кучли ўйини билан барча мулозимларни лол қолдирган. Ўзбекистон шахматининг тамал тошини қўйганлардан Азмидин Хўжаев, Мамажон Мухиддиновларнинг номи тарих саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан ёзилган. Юртимизда шахмат ривожда С.Грушевский, Н.Пинчук, А.Мирзаҳамедов, Г.Бо-

рисенко каби заҳматкашларнинг ҳиссаси катта бўлган. Ўзбекистоннинг шахмат бўйича илк гроссмейстери Георгий Аззамов, Саидали Йўлдошев, жаҳон чемпиони Рустам Қосимжонов қабилар юртимиз фахри ҳисобланади. Биз ўқув даргоҳиниғизга шахмат ўйинини тарғиб қилиш ва шахмат илосмандларни ўртасида бир вақтлик сеанс ўйинларини ташкиллаштириш учун ташриф буурдик. Мақсадиимиз олийгоҳда таҳсил ола-

ётган талабалар ичидан иқтидорли шахматчиларни аниқлаш ва уларга қуқуллаштирилган шахмат сабоқларини бериб, маҳоратларини оширишда кўмак кўрса-тишдир.

Шу тариқа институтнинг 20 нафар иқтидорли шахматчиларига қарши бир вақтлик сеанс ўйинига халқаро уста Нафисахон Мўминова ва спорт устаси Нодирхон Нодиржоновлар киришдилар. Н.Мўминова ва Н.Нодиржон ва ўз устунлиқларини намойиш этиб, умумий 18:2 ҳисобида ғолиб бўлдилар. Сеанс ўйинларида талабалардан фармация факультетининг битирувчи — 5-босқич талабаси Хушнудбек Ражабов ва шу факультетнинг 2-босқич талабаси Раҳматжон Раҳимовларнинг қироили галабаларини шахмат маликалари тан олиб, уларга ўз усталирида кўнл билан ишлашларини тавсия этиб, маслаҳатлар бердилар.

Институтнинг маънавий-маърифий ва тарбиявий ишлар бўйича проректори К.Чўлпонов терма жамоа аъзолари ва бош мураббий В.Эгинга миннатдорчилигини билдириб, уларга 2012 йили Эронда бўлиб ўтадиган Осиё биричилигида юксак натижаларга эришишларида омад тилади.

Дилмурод ИСМОИЛОВ

«Осиё чемпионати — 2011»

ЭРКИН КУРАШЧИЛАРИМИЗ — ҚИТЪАДА БИРИНЧИ!

Пойтахтимизда эркин, юнон-рум ва хотин-қизлар кураши бўйича ўтказиладиган Осиё чемпионатининг эркин кураш баҳсларида ўзбекистонлик полвонлар уч олтин, биттадан кумуш ва бронза медални қўлга киритиб, умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни эгаллади.

Мазкур нуфузли мусобақа қитъамиз полвонлари учун жорий йилнинг сентябрь ойида Туркияда ўтказиладиган жаҳон чемпионатида муҳим тайёргарлик босқичи вазифасини ўтади. Осиё чемпионатининг эркин кураш баҳсларида иштирок этган полвонлар орасида жаҳон чемпиони, Олимпия ўйинлари ғолиб ва совриндорларининг борлиги беллашувларнинг кескин ва муросасиз ўтишини таъминлади.

Мусобақанинг 74 килограмм вазн тоифасидаги эркин курашчилар баҳсида Рашид Қурбонов Жанубий Корея вакили Ли Юн Сеокни, эронлик Муртазо Асадулло Ризоийни энгиб, финалга чиқди. Ҳал қилувчи беллашувда хитойлик Жанг Чонгао устидан галаба қозониб, терма жамоага илк олтин медални келтирди.

Эркин кураш бўйича оғир вазн тоифасидаги спортчиларимиздан XVI Осиё ўйинлари кумуш медали совриндори, тажрибали спортчи Қурбон Қурбонов 96 килограмм оғирлиқдаги полвонлар баҳсида хитойлик Юнбиг Бу, Жанубий Корея вакили Жа Ганг Ким ва қозғистонлик Даулет Шабанбайни мағлубиятга учратиб, финалга чиқди. Ҳал қилувчи беллашувда эркин кураш бўйича ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони эронлик Арфан Амирий устидан галаба қозонган ўзбекистонлик полвон Осиё чемпионатининг навбатдаги олтин медалига сазовор бўлди.

Вазни 120 килограмм бўлган курашчилар ўртасида икки карра Олимпия ўйинлари ғолиби Артур Таймазов ироқлик Яхё Катабий, хитойлик Живей Денгни энгди ва финал баҳсида эронлик Комил Неймат Хошимийни мағлубиятга учратиб, шоҳсупанинг энг юқори поғонасига қўтарилди.

Вазни 66 килограмм бўлган полвонлар баҳсида яна бир иқтидорли курашчимиз Ихтиёр Наврўзов тожикистонлик Манушер Малаев, мўғулистонлик Анбар Батчулун ва қозғистонлик Азамат Омуражоновни энгиб, кумуш медални қўлга киритган бўлса, эркин кураш бўйича жаҳон чемпиони Заурбек Соҳиев бу гал Осиё чемпионатининг бронза медали билан қифояланди.

Осиё чемпионатида Корея Халқ Демократик Республикаси вакиллари — Янг Кйонг, Янг Чун Сонг, қозғистонлик Даурен Жумағозиев ва эронлик Салмон Аминий олтин медалга сазовор бўлди.

Байрам АЙТМУРДОВ,
ЎЗА муҳбири

МАШРИҚЗАМИН — ҲИКМАТ БЎСТОНИ

ҲИКМАТЛАР ГУЛДАСТАСИ

БИРЛИК ҲАҚИДА

Панжалар тўплансалар мушт ҳосил бўлади.

Якка тордан оҳанг чиқмайди.

Ҳар уч бош — бир жамоа.

Кўприк қирғоқларни эмас, одамларни бирлаштирувчидир.

Жамоа мисоли дарахт, ундан бирон шох синса, тўқислигини йўқотади.

Чинор улкан бўлишига қарамай, илдизсиз яшай олмайди.

Одамнинг жамоага қўшилиши — томчининг жилғага қўшилишидек.

Оқиб турган ирмоқ сойга қўшилмаса, бора-бора қурийд.

Элга қўшилган — оройиш топар.

Одамнинг қамоли жамоада етилади.

Одамгарчиликни одамлар орасидан қидир!

Одам одамдан ўрганади.

Бир бармоқ оғриси, бутун вужуд оғрийди.

Тоғдаги бир кўчки тош бир неча тошни бесаранжом қилиши мумкин.

Девордан бир гишт кўчса, унинг ёнидагилар ҳам қимирлаб қолади.

Томчилар бирлашмаса оқа олмайди.

Бир устун қуласа, иккинчи устунга оғирлик тушади.

ЖАМИЯТ ҲАҚИДА

Онгли жамият ўз мулкни яхши асрайди.

Жамият мулкига хиёнат қилувчи ўз соясидан ҳам кўрқиб юради.

Худбин — жамиятнинг зарарқунандаси.

Ўз-ўзини бошқариш етук жамиятгагина насиб этади.

Умумий нарсанинг кўриқчиси кўп.

Илдизи билан иши бўлмаган дарахт — тезда қурийд.

Ноиб ҳам элнинг сардори, ҳам хизматкори.

Яхши одам ҳамма учун қайғуради.

Муҳитни яратувчи жамоатдир.

Ёмон жамиятда дўст билан душманни айириш қийин.

(Давоми бор)

Тошкент шаҳрида 24 май турар жойлардаги почта бўлимлари ёки «Тошкент почта» — 233-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета таҳририят компьютер маркада терилиб ва сақланади.

«Шарқ» нашриёт-матбоа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Шарқдан секундида 7-12 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси — 14-19, кундузи — 28-33 даража иссиқ.

Узgidrometнинг мониторинг хизмати маълумоти-га кўра, 24 май кунги Тошкент шаҳри об-ҳаво шароити шаҳар ҳаво муҳитида зарарли моддаларнинг бироз йиғилишига имконият яратади.

Атмосферанинг ифлосланиш даражаси 1-3 фаз қўлайи-ши тахмин қилинмоқда, тағ-миқдори паст бўлади.

Республика ҳудуди бўй-ча ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди.

Бош муҳаррир
Акмал АҚРОМОВ

Манзилимиз: 100029,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:

Эълонлар: 233-28-95,
236-57-65. факс: (371) 232-11-39.

Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба
ва жума кунлари чиқади.

Нашр кўрсаткичи — 563

ISSN 2010-9229

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 02-1-рақам
билан рўйхатта олинган.

Ҳажми — 2 босма табоқ,
офсет усулида босилади.
3958 нусxada босилди.
Қорғоз битими А-2

Нашри етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимлари ёки «Тошкент почта» — 233-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета таҳририят компьютер маркада терилиб ва сақланади.

«Шарқ» нашриёт-матбоа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Нашр учун масъул
Д. Исроиллов